

SOBRE EL CENTRALISME DEMOCRÀTIC

Unes poques paraules sobre règim del partit ⁰

Lev Trotski

8 de desembre de 1937

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de:
<http://www.ceip.org.ar/escritos/Libro5/ContextHelp.htm>

Als directors del *Socialist Appeal*:

Durant els darrers mesos he rebut lletres, referides al règim intern d'un partit revolucionari, de diversos camarades aparentment joves i als que no conec. Algunes d'aquestes lletres es queixen de la "manca de democràcia" en la seua organització, del domini dels "dirigents" i coses per l'estil. Camarades individuals em demanen que done una "fórmula clara i exacta sobre centralisme democràtic" que impediria falses interpretacions.

No és fàcil contestar aquestes lletres. Cap dels meus corresponsals tracta de demostrar clarament i concreta, amb exemples actuals, on rau la violació de la democràcia. D'altra banda, quant a mi, un testimoni, puc jutjar, basant-me en el seu periòdic i els seus butlletins, que la discussió en la seua organització es mena amb total llibertat. Els butlletins estan elaborats principalment per representants d'una molt petita minoria. M'han dit que el mateix succeeix a les seues reunions per a discutir. Les decisions no han estat preses encara. Evidentment es tractaran a través d'una conferència elegida lliurement. ¿En què podrien haver-se manifestat, llavors, les violacions de la democràcia? Açò és difícil d'entendre. Algunes vegades si es jutja pels tons de les lletres, és a dir, pel caràcter amorf de les queixes, em sembla que els que es queixen estan simplement descontents amb el fet que malgrat la democràcia existent, ells evidencien ésser una petita minoria. A través de la meua pròpia experiència sé que açò és desagradable. Però on està la violació de la democràcia?

Tampoc pense que pugua donar una fórmula tal sobre centralisme democràtic que "d'una vegada per sempre" elimine malentesos i falses interpretacions. Un partit és un organisme actiu. Es desenvolupa en la lluita contra obstacles exteriors i contradiccions internes. La descomposició maligna de la Segona i la Tercera Internacional davall les condicions severes de l'època imperialista crea per a la Quarta Internacional dificultats sense precedents en la història. No es pot triomfar sobre elles mercès a determinada mena de fórmula màgica. El règim d'un partit no cau fet del cel sinó que es forma gradualment en la lluita. La línia política predomina sobre el règim; en primer lloc, cal definir problemes

estratègics i mètodes tàctics correctament a fi de resoldre'ls. Les formes organitzatives haurien de correspondre a l'estratègia i a la tàctica. Només una política correcta pot garantir un règim partidista saludable. S'entén que açò no significa que el desenvolupament del partit no donarà lloc a tals problemes d'organització. Però implica que la fórmula per a un centralisme democràtic ha de trobar inevitablement una expressió diferent en els partits de diversos països i en distints estats de desenvolupament d'un mateix partit.

La democràcia i el centralisme no es troben en absolut en una proporció invariable l'una amb l'altre. Tot depèn de circumstàncies concretes, de la situació política del país, de la força i experiència del partit, del nivell general dels seus membres, de l'autoritat que les direccions han assolit guanyar. Abans d'una conferència, quan el problema consisteix en formular una línia política per al pròxim període, la democràcia triomfa sobre el centralisme. Però quan es tracta de l'acció política, el centralisme subordina la democràcia.

Aquesta darrera afirma novament els seus drets quan el partit sent la necessitat d'examinar críticament les seues pròpies accions. L'equilibri entre la democràcia i el centralisme s'estableix en la lluita actual, en certs moments és violat i després es restableix novament.

La maduresa de cada membre del partit s'expressa particularment en el fet que no exigeix del règim partidista més del que aquest, pot donar. La persona que defineix la seua actitud cap al partit pels cops personals que li donen en el nas és un pobre revolucionari. Per descomptat que cal lluitar contra tots els errors individuals dels dirigents, tota injustícia, etcètera. Però és necessari determinar aquestes "injustícies" i "errors" no en ells mateixos sinó en connexió amb el desenvolupament general del partit a escala nacional i internacional. Un judici correcte i un sentit de les proporcions en política són extremadament importants.

La persona que té propensió a fer una muntanya d'un gra d'arena pot causar molt de dany al partit i a si mateix. La desgràcia de gentes com Oehler, Field, Weisbord i altres consisteix en la seua manca de sentit de les proporcions.

En el moment actual no són pocs els mitjans revolucionaris on hi ha homes rendits pel cansament per les derrotes, tement les dificultats; homes joves prematurament envellits, que tenen més dubtes i pretensions que voluntat per a lluitar. En compte d'analitzar en essència i seriosament els problemes polítics, tals individus busquen panacees, es queixen tot el temps del "règim", exigeixen meravelles de les directives, o tracten d'ensordir el seu escepticisme interior amb una xerrameca ultrasquerrana. Em tem que no sortiran revolucionaris de semblants elements, a menys que es canvien a si mateixos. No dubte d'altra banda, que la nova generació de treballadors serà capaç d'avaluar el contingut estratègic i programàtic de la Quarta Internacional i es reunirà sota la seua

bandera en nombre fins i tot major. Cada revolucionari real que nota les equivocacions del règim partidista, primer que res ha de dir-se: “Hem de portar al partit una dotzena de nous treballadors!” Els joves treballadors han de cridar a l’ordre els escèptics, els pessimistes i els traficants de queixes. Només així s’establirà un règim partidista saludable en les seccions de la Quarta Internacional.

L. Trotski

⁰ *Sobre el centralisme democràtic. Internal Bulletin (OCSPC), número 5, desembre de 1937.*